

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף יז.

**איכר העובר, ומרדעו על כתפו ואיהל המרדע¹ בצידו השני על קבר, מה הדין?
[תוד"ה ששמע, אמר].**

אליבא דר' עקיבא	אליבא דר' טרפון	
טומאת שבעה מדרבנן ³	טומאת ערב מדאורייתא ²	לרש"י
שלא בחיבורים : טומאת שבעה מדרבנן ⁵ בחיבורים : טומאת שבעה מדאורייתא	שלא בחיבורים : טהור בחיבורים : טומאת שבעה מדאורייתא ⁴	לתוס'

הבוצר לגת או מוסק זיתיו האם צריך לעשות זאת דוקא בכלים טהורים?

למסוק זיתים	לבצור ענבים לגת	
בטומאה - דלא ניחא ליה וכוי	בטהרה ⁶	לשמאי
בטומאה - דלא ניחא ליה במשקה והולך לאיבוד		להלל קודם שהודה

¹ מקל שמנהיגים בו את החמור, וביארו התוס' (בד"ה ועל) דהגם שמרדע הוא פשוטי כלי עץ, ואיך שייך שיעביר טומאה במגעו. י"ל דמיירי שיש בו בית קיבול לדורבן. והוא בית קיבול שפעמים הוא מלא ופעמים ריקן - שמקבל טומאה, כי פעמים מוציאים את הדורבן.

² ר' טרפון ס"ל שאין כאן גזירה (די"ח דבר), אלא שטימאו לאיכר הנושא את המרדע טומאת ערב מדין נוגע באהל המת, דכין שהמקל אהיל על הקבר - נטמא באב הטומאה, והנוגע במקל נטמא טומאת ערב. ושמע השומע וטעה, וסבר שטמאוהו טומאת שבעה.

³ ביאר ר"ע, דכן גזרו על האדם להיות אב הטומאה - וטמא טומאת שבעה, דכיון שאם היה במרדע רוחב טפח - היה טמא מדאורייתא טומאת שבעה, לכך גם כשאין בו רוחב טפח, אלא יש בהיקפו טפח סגי כדי לטמא מדרבנן - שגזרו היקפו משום עוביו, דאם לא תגזור ותטמא אותו רק טומאת ערב כדון, הוא לא יסבור שמחמת מגע טמאת לו - אלא משום אהל, ויטעה לומר שסגי בטומאת אהל רק טבילה והערב שמש ולא שבעה.

⁴ דכיון שהוא טומאה בחיבורים, דבשעה שנטמא המקל באהל הוא נגע בו, אי"כ גם הוא טמא באב הטומאה וטומאתו שבעה. והשומע טעה וסבר שטימאו אותו רק מדרבנן, ומשום שבאה טומאת אהל בעובי המרדע, והאמת שטמא מה"ת.

⁵ אפי' שיש לטהרו ובאופן שלבוש כמה סודרים והמקל עליהם, מ"מ טימאוהו בעובי המרדע שיש בהיקפו טפח - ומשום שיש לטעות בין זה לבין עובי טפח.

⁶ גזירה שמא יבצור בקופות מזופפות, שבהם אין המשקה הולך לאיבוד, או משום ענבים שמחברות זו בזו וכשמפרידם ניתז הרבה משקה מהם, או משום שפעמים כשבא לבדוק אם הגיעו ענבי כרמו לעת בצירה נוטל אשכול וסוחטו ומזלף ע"ג הענבים, ונשאר שם משקה טופח. וביארו התוס' (בד"ה גוזרני), דכל הטעמים האלו לא שייכים בזיתים, דגם אם יבצורם בקופות מזופפות - המוהל של הזיתים היוצא לא חשיב משקה, וכן גזירה דענבים הנושכות וגזירת דפעמים יוצא לכרמו, לא שייך מצד המציאות בזיתים.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף יז:

מה הי"ח דבר שגזרו ב"ש וב"ה, לשיטות דלהלן?

לר' טרפון	לר' מאיר	לר' יוסי	לסתמא דברייתא - רש"י ¹	
האוכל אוכל ראשון				א
האוכל אוכל שני				ב
השותה משקים טמאים				ג
הבא ראשו ורובו במים שאובים				ד
טהור שנפלו עליו ג' לוגים שאובים				ה
הספר				ו
הידים				ז
האוכלים שנטמאו במשקין	האוכלים והכלים שנטמאו במשקים	האוכלים שנטמאו במשקין		ח
הכלים שנטמאו במשקין	תינוק נכרי מטמא בזיבה	הכלים שנטמאו במשקין ²		ט
אין קורין לאור הנר				י
אין פולין לאור הנר ³				יא
המניח כלים תחת הצינור		תינוק נכרי מטמא בזיבה ⁴	המניח כלים תחת הצינור	יב
תינוק נכרי מטמא בזיבה	כל המטלטלין מביאין טומאה בעובי המרדע			יג
בנות כותים נדות מעריסתן				יד
בוצרין לגת בטהרה				טו
גדולי תרומה - תרומה				טז
החשיך לו בדרך נותן כיסו לנכרי				יז
פתן, שמן, יינן, בנותיהן ⁵				יח

¹ הוקשה לתוס' (בד"ה הניחא), דיש למנות גם להא ד"לא יאכל הזב עם הזבה" - דודאי מ"יח דבר היא. ולכן פירשו הם, שאו שהאוכל אוכל ראשון והאוכל אוכל שני הוי חדא גזירה, או שהגזירה בהבא ראשו ורובו במים שאובים וטהור שנפלו עליו וכו' היא חדא גזירה.

² כל הטי' האלה גזרו עליהם להחשב שני לטומאה ושיפסלו תרומה במגעם.

³ ביארו התוס' (בד"ה הניחא), שכך משמע גם מהברייתא שמונים להם בשנים. ובכלל זה יש את המבחין בין בגדיו לבגדי אשתו ושמש הבודק כוסות וקערות.

⁴ וזהו שאמרו שגזרו "על דבר אחר משום דבר אחר" - שגזרו שיהיה תינוק נכרי מטמא בזיבה כדי שלא יהא תינוק ישראל רגיל אצלו במשכב זכור.

⁵ וכולהו גזירה אחת, דכל אחד גזר משום השני, על הפת והשמן משום היין, ועל היין משום בנותיהן. ובגזירת בנותיהן נחלקו בפירוש במס' בע"ז (דף לו:), רב נחמן בר יצחק אמר שגזרו שיהיו נדות מעריסתן [וזו גזירה נפרדת מהגזירה על בנות כותים, כמבואר בתוס' לעיל (דף טז: בסוף ד"ה אף)], ולגניבא גזרו לאסור יחוד עמהן.